

Ministerie van Onderwijs, Cultuur en
Wetenschap

>Retouradres Postbus 16375 2500 BJ Den Haag

De Voorzitter van de Tweede Kamer der Staten-Generaal
Postbus 20018
2500 EA DEN HAAG

Primair Onderwijs
IPC 2400

Rijnstraat 50
Den Haag
Postbus 16375
2500 BJ Den Haag
www.rijksoverheid.nl

Onze referentie
673950

Datum 1 oktober 2014
Betreft Antwoorden op schriftelijke vragen 2014Z16003

Hierbij zend ik u het antwoord op de vragen van het lid Ypma (PvdA) inzake de afspraken tussen het voorgezet onderwijs en het basisonderwijs over verkapte toelatingstoetsen (ingezonden 18 september 2014).

De vragen werden mij toegezonden bij uw boven aangehaalde brief met kenmerk 2014Z16003.

De staatssecretaris van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap,

Sander Dekker

Antwoorden op de schriftelijke vragen van het lid Ypma (PvdA) aan de staatssecretaris van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap over de afspraken tussen het voortgezet onderwijs en het basisonderwijs over verkapte toelatingstoetsen (ingezonden d.d. 18 september 2014, kenmerk 2014Z16003).

Onze referentie
673950

1

Bent u bekend met het protocol 'Waterlandse overstap', waarbij het voortgezet onderwijs de intelligentietoets bekostigt van regionale basisscholen die deze toets gebruiken voor het bepalen van het schooladvies?¹

Ja.

2

Wat is uw mening over de bekostiging van een intelligentietoets door het voortgezet onderwijs waarbij deze wordt afgenomen in het basisonderwijs om te gebruiken bij het schooladvies?

Er bestaat geen blauwdruk voor de overgang van het primair naar het voortgezet onderwijs. Ook binnen de per 1 augustus jl. gewijzigde wet- en regelgeving² is er de nodige ruimte voor scholen om op lokaal en regionaal niveau hierover (maatwerk)afspraken te maken. Dit helpt basisscholen en scholen voor voortgezet onderwijs om deze, soms ingewikkelde, overgang in goede banen te leiden. Het staat basisscholen vrij om bijvoorbeeld in de vorm van een protocol met het voortgezet onderwijs afspraken te maken over de manier waarop zij tot een weloverwogen schooladvies komen. Dit geldt ook voor de eventuele toetsgegevens die daarbij worden gebruikt. Dergelijke afspraken dragen bij aan een inhoudsrijke en 'warme overdracht' van de leerlingen. Het mag echter niet zo zijn dat het voortgezet onderwijs hierover eenzijdig verplichtingen oplegt of eisen stelt aan het primair onderwijs. Het is de verantwoordelijkheid van de basisschool zelf om tot een kwalitatief goed schooladvies te komen en te besluiten welke gegevens hierbij worden gebruikt. De gegevens verkregen uit een intelligentietoets kunnen daarvan onderdeel uitmaken. Overigens baseert een basisschool het advies doorgaans op veel meer gegevens zoals het oordeel van de leerkracht over de houding, motivatie en zelfstandigheid van de leerling en de meerjarige resultaten op leerlingvolgtoetsen. Verder heb ik begrepen dat bij de 'Waterlandse overstap' de intelligentietoets niet alleen door het voortgezet onderwijs wordt bekostigd, maar door het primair en voortgezet onderwijs samen.

3

Deelt u de mening dat dit een verkapte manier is om basisschoolkinderen eerder in het schooljaar, in weerwil van de wet over de centrale eindtoets, te toetsen door middel van een intelligentietoets gericht op het schooladvies? Zo neen, waarom zou dit wel in lijn zijn met de wet? Zo ja, wat gaat u eraan doen om het te voorkomen?

Zoals in het vorige antwoord is aangegeven, is het protocol de 'Waterlandse overstap' niet in strijd met de onlangs gewijzigde wet- en regelgeving. Wat niet is toegestaan is dat de toetsgegevens die worden gebruikt om te komen tot een

¹ http://www.samenwerkingsverbandvowaterland.nl/waterlandse_overstap.html

² Wet Eindtoetsing PO (Stb. 2014, 13) en Toetsbesluit PO (Stb. 2014, 209)

weloverwogen schooladvies, door het voortgezet onderwijs worden aangegrepen als grond voor de toelatingsbeslissing. Dit is immers in strijd met de wettelijke regeling waarbij het schooladvies, en niet één of meer daaraan ten grondslag liggende gegevens, leidend is voor de plaatsing in het voortgezet onderwijs.

4

Deelt u de mening dat het schooladvies gebaseerd moet worden op het oordeel van de leraar en dat de centrale eindtoets een objectieve second opinion vormt? Hoe kan in het vervolg worden voorkomen dat het voortgezet onderwijs het basisonderwijs misbruikt om op de beschreven wijze een verkapte toelatingstoets af te nemen?

Ja, ik deel die mening. De basisschool en de leraar gaan over hun eigen schooladvies. Daarbij kunnen op vrijwillige basis met het voortgezet onderwijs afspraken worden gemaakt over de inzichten en gegevens die hierbij worden gebruikt. De afspraken in het protocol 'Waterlandse overstap' komen niet neer op een verkapte toelatingstoets. Het schooladvies is en blijft leidend voor de toelating tot het voortgezet onderwijs. Wel kan het leidende karakter van het schooladvies explicieter in dit protocol tot uiting komen.

5

Zijn er bij u meer schoolverbanden in het land bekend die afspraken aan het maken zijn over verkapte toelatingstoetsen?

Zoals gezegd gaat het bij 'Waterlandse overstap' niet om een verkapte toelatingstoets. Ik ben momenteel niet bekend met lokale of regionale afspraken die daar wel op neerkomen.

6

Wat gaat u in het geval van het protocol 'Waterlandse overstap' doen? Hoe bent u van plan om in te grijpen bij scholen waarbij een verkapte toelatingstoets wordt gebruikt om te selecteren voor het voortgezet onderwijs?

Ik heb contact gehad met het samenwerkingsverband VO/SVO Waterland over de 'Waterlandse overstap'. Men is er goed op de hoogte van de veranderde wet- en regelgeving en zal dit gebruiken in de verdere ontwikkeling van het protocol. Het schooladvies was in dit protocol al leidend en zal dat blijven. Daarnaast zal er worden gemonitord of het schooladvies van leerlingen overeenkomt met het niveau waarop leerlingen worden toegelaten tot het voortgezet onderwijs. Op deze manier krijgen alle partijen inzicht in de mate waarin de wet- en regelgeving wordt opgevolgd en kunnen scholen voor voortgezet onderwijs hier waar nodig op worden aangesproken. Ik heb wel geconstateerd dat het protocol op 2 punten aanvulling behoeft. Het leidende karakter van het schooladvies kan duidelijker worden benadrukt evenals de rol van de eindtoets als second opinion door middel van het heroverwegen van het schooladvies. Mij is toegezegd dat het protocol op deze punten wordt aangepast.

Als mij signalen bereiken over situaties waarbij er daadwerkelijk sprake is van verkapte toelatingstoetsen, dan zal ik daar actie op ondernemen, aangezien dit in strijd is met de wet- en regelgeving.